

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lounas- ja virikesetelien käyttömahdollisuuksien laajentamisesta korona-aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Lohikosken /vas ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 182/2021 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä sen eteen, että lounas- ja virikeseteleitä pystyttäisiin hyödyntämään myös korona-aikana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ravintoedussa on kyse luontoisedusta. Verohallinto määrää vuosittain luontoisetujen käypien arvojen laskentaperusteet antamalla vuosittain päätöksen yleisempien luontoisetujen laskentaperusteista. Vuonna 2021 sovellettavan päätöksen mukaan ravintoedun arvona pidetään 6,90 euroa ateriala kohden, jos edun hankkimisesta työnantajalle aiheutuneiden välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvonlisäveron määrä on vähintään 6,90 euroa ja enintään 10,90 euroa. Jos tämä määrä alittaa 6,90 euroa tai ylittää 10,90 euroa, edun arvona pidetään välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvonlisäveron määrää. Enintään 10,90 euron nimellisarvoisen, muun kuin sopimusruokailuun liittyvän ruokailulipukkeen muodossa tai muuta vastaavaa maksutapaa käyttäen järjestetyn edun arvo on 75 prosenttia ruokailulipukkeen nimellisarvosta, kuitenkin vähintään 6,90 euroa. Nimellisarvoltaan yli 10,90 euron ruokailulipuke arvostetaan nimellisarvoonsa. Palkansaajalle voidaan antaa edellä mainitulla tavalla arvostettuna vain yksi lipuke sellaista tosiasiallista kotimaan työssäolopäivää kohden, jona työnantaja ei ole muulla tavoin järjestänyt ruokailua.

Ravintoedun nykyisissä määrissä on lähtökohtana aterioinnin kohtuulliset kustannukset. Ravintoedun määriä ja raja-arvoja on tarkistettu vuosittain keskimääräistä kustannustason muutosta vastaavasti. Esimerkiksi ravintoedun päiväkohtaisen ja ateriala kohtaisen maksimikäyttösumman korottamiseen kuljetuskustannusten perusteella ja ravintolasektorin tukemiseksi liittyisi erinäisiä ongelmia. Kuljetuskustannuksiin perustuva korotus kanavoituisi aiheuttomasti myös niihin tilanteisiin, joissa kuljetuspalvelua ei tosiasiallisesti käytetä eli ravintolassa paikan päällä ruokailuun tai ruuan noutotilanteisiin. Ravintoedun maksimikäyttösumman korotus vaikuttaisi mahdollisesti myös korottavasti aterioinnin yleiseen hinnoitteluun, millä olisi vaikutusta myös niille palkansaajille, joilla ei ole työnantajan tarjoamaa ravintoetua käytettävissään.

Ravintoedun tarkoituksena on mahdollistaa työntekijän päivittäinen ruokailu työpäivinä kohtuulliseen hintaan. Koronan aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa Verohallinto muutti keväällä 2020 luontoisetupäätöstä väliaikaisesti siten, että ravintoetua voi käyttää myös ruuan kuljetuksesta esimerkiksi kotiin tai työpaikalle aiheutuviin kustannuksiin. Tätä poikkeusta jatkettiin

vuodelle 2021 eli ravintoetua voi tällä hetkellä käyttää myös ruuan kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Ravintoedun päiväkohtaisen ja ateriakohtaisen maksimikäyttösumman olennainen korottaminen olisivat siinä määrin merkittäviä muutoksia ravintoedun verotuksen perusteisiin, että ne edellyttäisivät todennäköisesti lainsäädännön muuttamista. Tällöin olisi myös laajemmin arvioitava ravintoetuun kohdistuvan verotuen perusteita sekä sitä, miten varmistetaan verotuen kohdistuminen nimenomaan lounasruokailuun.

Liikunta ja kulttuuriedusta säädetään tuloverolain 69 §:n 5 momentissa. Lainkohdan mukaan työnantajan järjestämänä verovapaana virkistys- ja harrastustoimintana pidetään myös enintään 400 euron vuosittaista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuri-toiminnasta. Etua on tarjottava koko henkilökunnalle ja se saa olla ainoastaan työntekijän käytettävissä.

Kyseisessä säännöksessä tarkoitettu kulttuuritoiminta on määritelty tuloverolain 69 §:n 5 momentissa. Lainkohdan mukaan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan käyntiä museossa, teatterissa, oopperassa, elokuvateatterissa, konsertissa, taidenäyttelyssä tai muussa vastaavassa eri taiteenaloihin liittyvässä tapahtumassa tai tilaisuudessa. Kulttuuritoimintana pidetään myös käyntiä tiedekeskuksessa ja urheilutapahtumassa sekä osallistumista ohjatulle toiminnalliselle taidekurssille.

Kulttuurietua koskeva tuloverolain säännös tuli voimaan vuoden 2009 alusta eikä tuolloin pohdittu mahdollisuuksia osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin digitaalisten yhteyksien avulla. Nykypäivänä ja etenkin koronaviruksen aiheuttamien rajoitusten johdosta erilaiset virtuaalisesti järjestettävät kulttuuritapahtumat ovat lisääntyneet. Tämän johdosta hallitus on käynnistänyt valmistelun tuloverolain muuttamiseksi siten, että kulttuurietua voisi jatkossa käyttää maksuvälineenä myös reaaliaikaisesti järjestettävissä virtuaalisissa kulttuuritapahtumissa ja -tilaisuuksissa. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevään aikana.

Helsinki 19.4.2021

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen